

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2024. gada 30. aprīlī *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Personas datu apstrāde elektronisko komunikāciju nozarē – Komunikāciju konfidencialitāte – Elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji – Direktīva 2002/58/EK – 15. panta 1. punkts – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7., 8. un 11. pants, kā arī 52. panta 1. punkts – Piekļuve šiem datiem, ko valsts kompetentā iestāde pieprasījusi, lai veiktu kriminālvajāšanu par zādzībām atbildību pastiprinošos apstākļos – Jēdziena “smags noziegums” definīcija, kura sakarā veikta kriminālvajāšana var pamatot nopietnu iejaukšanos pamattiesībās – Dalībvalstu kompetence – Samērīguma princips – Iepriekšējas pārbaudes tiesā apjoms attiecībā uz pieprasījumiem piekļūt elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju glabātajiem datiem

Lietā C-178/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Giudice delle indagini preliminari presso il Tribunale di Bolzano* (Bolcāno tiesas pirmstiesas izmeklēšanas tiesnesis, Itālija) iesniedzis ar lēmumu, kas pieņemts 2022. gada 20. februārī un kas Tiesā registrēts 2022. gada 8. martā, kriminālprocesos pret

Nezināmām personām

piedaloties

Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: Tiesas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], A. Prehala [*A. Prechal*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] un Z. Čehi [*Z. Csehi*], tiesneši Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], S. Rodins [*S. Rodin*], P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*] (referents), D. Gracijs [*D. Gratsias*], M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*] un M. Gavalecs [*M. Gavalec*],

ģenerālvokāts: E. M. Kolinss [*A. M. Collins*],

sekretārs: Č. Di Bella [*C. Di Bella*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2023. gada 21. marta tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – itāļu.

nemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano* vārdā – *F. Iovene, sostituto procuratore della Repubblica*,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *S. Faraci, avvocato dello Stato*,
- Čehijas valdības vārdā – *A. Edelmannová, O. Serdula, M. Smolek, T. Suchá* un *J. Vlácil*, pārstāvji,
- Igaunijas valdības vārdā – *M. Kriisa*, pārstāve,
- Īrijas vārdā – *M. Browne, Chief State Solicitor, A. Joyce* un *M. Tierney*, pārstāvji, kuriem palīdz *D. Fennelly, BL*,
- Francijas valdības vārdā – *A. Daniel, A.-L. Desjonquères, B. Fodda* un *J. Illouz*, pārstāvji,
- Kipras valdības vārdā – *E. Neophytou*, pārstāve,
- Ungārijas valdības vārdā – *Zs. Biró-Tóth* un *M. Z. Fehér*, pārstāvji,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman, A. Hanje* un *J. Langer*, pārstāvji,
- Austrijas valdības vārdā – *A. Posch, J. Schmoll, C. Gabauer, K. Ibili* un *E. Samoilova*, pārstāvji,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna, D. Lutostańska* un *J. Sawicka*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *S. L. Kalēda, H. Kranenborg, L. Malferrari* un *F. Wilman*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2023. gada 8. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV 2002, L 201, 37. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/136/EK (OV 2009, L 337, 11. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 2002/58”), 15. panta 1. punktu, lasot to Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 7., 8. un 11. panta, kā arī 52. panta 1. punkta kontekstā.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar *Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano* (Bolcāno tiesai piesaistītā prokuratūra, Itālija) (turpmāk tekstā – “prokuratūra”) pieprasījumu *Giudice delle indagini preliminari presso il Tribunale di Bolzano* (Bolcāno tiesas pirmstiesas izmeklēšanas

tiesnesis, Itālija) izsniegt atļauju piekļūt elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju glabātajiem personas datiem, lai varētu identificēt personas, kas izdarījušas divas mobilo tālrunu zādzības atbildību pastiprinošos apstākļos.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2002/58

3 Direktīvas 2002/58 2. un 11. apsvērumā ir teikts:

“(2) Šī direktīva respektē pamattiesības un ievēro principus, kas jo īpaši ir atzīti [Hartā]. Šī direktīva jo īpaši nodrošina pilnībā tiesības, kas izklāstītas [tās] 7. un 8. pantā.

[..]

(11) Tāpat kā [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīva 95/46/EK [(1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV 1995, L 281, 31. lpp.)], arī šī direktīva neattiecas uz pamattiesību un pamatbrīvību aizsardzības jautājumiem, kas saistīti ar darbībām, kuras neregulē Kopienas tiesību akti. Tāpēc tā nemaina esošo līdzsvaru starp fizisku personu tiesībām uz privāto dzīvi un iespēju dalībvalstīm pieņemt šīs direktīvas 15. panta 1. punktā minētos pasākumus, kas nepieciešami sabiedrības drošībai, aizsardzībai, valsts drošībai (tostarp valsts ekonomisko labklājību, ja darbības attiecas uz valsts drošības jautājumiem) un krimināltiesību aktu piemērošanai. Tādējādi šī direktīva neietekmē dalībvalstu iespēju veikt komunikāciju likumīgu pārtraukšanu [pārtveršanu] vai pieņemt citus pasākumus, ja tie nepieciešami jebkuram no šiem nolūkiem un ir saskaņā ar [Romā 1950. gada 4. novembrī parakstīto] Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju, kā skaidrots Eiropas Cilvēktiesību tiesas nolēmumos. Šādiem pasākumiem jābūt atbilstošiem, stingri samērīgiem ar paredzēto nolūku un nepieciešamiem demokrātiskā sabiedrībā, un tiem jāatbilst attiecīgajiem drošības pasākumiem saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju.”

4 Šīs direktīvas 2. pantā “Definīcijas” ir noteikts:

“Izņemot gadījumus, kad noteikts savādāk, piemēro definīcijas, kas minētas Direktīvā [95/46] un Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvā 2002/21/EK par kopējo regulatīvo bāzi elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) [(OV 2002, L 108, 33. lpp.)].

Piemēro arī šādas definīcijas:

a) “lietotājs” ir jebkura fiziska persona, kas izmanto publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu personīgiem vai uzņēmējdarbības mērķiem, ne vienmēr būdama šā pakalpojuma abonents;

- b) “informācija par datu plūsmu” ir jebkuri dati, kas apstrādāti ar nolūku pārsūtīt komunikāciju elektronisko komunikāciju tīklā vai ar nolūku sagatavot rēķinu;
- c) “atrašanās vietas dati” ir jebkuri dati, kuri apstrādāti elektronisko komunikāciju tīklā vai kurus apstrādā elektronisko komunikāciju pakalpojuma sniedzējs, norādot publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojuma lietotāja gala iekārtas ģeogrāfisko atrašanās vietu;
- d) “komunikācija” ir jebkāda informācija, ar kuru apmainās vai kuru pārsūta starp noteiktu skaitu personu, izmantojot publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu. Tajā neiekļauj informāciju, kas, izmantojot elektronisko komunikāciju tīklu, pārsūtīta [pārraidīta] sabiedrībai kā apraides pakalpojuma daļa, izņemot līdz līmenim, kad informāciju var attiecināt uz identificējamu abonentu vai lietotāju, kas saņem šo informāciju;

[..].”

- 5 Minētās direktīvas 5. pantā “Komunikāciju konfidencialitāte” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina komunikāciju un saistītās informācijas par datu plūsmu konfidencialitāti ar publisko komunikāciju tīkla un publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumiem, ievērojot valsts tiesību aktus. Īpaši tās aizliedz komunikāciju un saistītās informācijas par datu plūsmu noklausīšanos, ierakstīšanu, uzglabāšanu vai cita veida aizturēšanu [pārtveršanu] vai pārraudzību personām, kas nav lietotāji, bez attiecīgo lietotāju piekrišanas, izņemot gadījumus, kad to darīt ir ar likumu atļauts saskaņā ar 15. panta 1. punktu. Šis punkts neliedz tehnisko uzglabāšanu, kas nepieciešama komunikāciju pārsūtīšanai, neierobežojot konfidencialitātes principu.

[..]

3. Dalībvalstis nodrošina, ka informācijas uzglabāšana abonenta vai lietotāja gala iekārtā vai piekļuves iegūšana šādā iekārtā jau uzglabātai informācijai ir atļauta tikai ar nosacījumu, ka attiecīgais abonents vai lietotājs ir devis savu piekrišanu un saskaņā ar Direktīvu [95/46] nodrošināts ar skaidru un visaptverošu informāciju, tostarp par apstrādes nolūku. Tas neliedz jebkādu tehnisku uzglabāšanu vai piekļuvi, kas paredzēta vienīgi, lai veiktu saziņas pārraidīšanu elektronisko sakaru tīklā, vai kas noteikti nepieciešama tā informācijas sabiedrības pakalpojuma sniedzējam, kuru skaidri pieprasījis abonents vai lietotājs.”

- 6 Šīs pašas direktīvas 6. pantā “Informācija par datu plūsmu” ir noteikts:

“1. Informācija par datu plūsmu, kas attiecas uz abonentiem un lietotājiem un ko publisko komunikāciju tīkla pakalpojumu sniedzējs vai publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojuma sniedzējs apstrādā vai uzglabā, ir jādzēš vai jāpadara anonīma, kad tā vairs nav nepieciešama komunikāciju pārraidīšanai, neierobežojot šā panta 2., 3. un 5. [punktu] un 15. panta 1. punktu.

2. Var apstrādāt informāciju par datu plūsmu, kas nepieciešama, lai abonentam sagatavotu rēķinu un veiktu norēķinus par starpsavienojumiem. Šāda apstrāde ir pieļaujama tikai tik ilgi, kamēr nav beidzies termiņš, kura laikā var likumīgi apstrīdēt rēķinu vai saņemt maksājumu.

3. Elektronisko komunikāciju pakalpojumu tirdzniecības nolūkā vai pievienotās vērtības pakalpojumu sniegšanas nolūkā publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojuma

sniedzējs var apstrādāt 1. punktā minēto informāciju līdz līmenim un tik ilgi, cik nepieciešams šādiem pakalpojumiem vai tirdzniecībai, ja abonents vai lietotājs, uz kuru šī informācija attiecas, pirms tam ir devis savu piekrišanu. Lietotājiem vai abonentiem dod iespēju jebkurā laikā atsaukt savu piekrišanu informācijas par datu plūsmu apstrādei.

[..]

5. Informācijas par datu plūsmu apstrāde, saskaņā ar 1., 2., 3. un 4. punktu, ir jāierobežo līdz personām, kas darbojas ar pilnvaru no publisko komunikāciju tīklu pakalpojumu sniedzējiem un tādu publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem, kas apstrādā rēķinu sagatavošanas vai datu plūsmas pārvaldi, klientu pieprasījumus, pārkāpumu noteikšanu, elektronisko komunikāciju pakalpojumu tirdzniecību vai pievienotās vērtības pakalpojumu sniegšanu, un tā jāierobežo līdz līmenim, kas nepieciešams šādu darbību veikšanai.

[..]”

- 7 Direktīvas 2002/58 9. panta “Atrašanās vietas dati, kas nav informācija par datu plūsmu” 1. punktā ir paredzēts:

“Ja var apstrādāt atrašanās vietas datus, kas nav informācija par datu plūsmu, attiecībā uz publisko komunikāciju tīklu vai publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu lietotājiem vai abonentiem, šādus datus var apstrādāt tikai tad, kad tie ir padarīti anonīmi, vai ar lietotāju vai abonentu piekrišanu, līdz tādām līmenim un tik ilgi, cik nepieciešams, lai sniegtu pievienotās vērtības pakalpojumus. Pakalpojuma sniedzējam ir jāinformē lietotāji vai abonentu pirms to piekrišanas saņemšanas par apstrādājamajiem atrašanās vietas datu veidiem, ja dati nav informācija par datu plūsmu, par apstrādes nolūku un ilgumu un par to, vai šos datus pārsūtīs trešajai personai ar nolūku sniegt pievienotās vērtības pakalpojumu. [..]”

- 8 Šīs direktīvas 15. panta “Direktīvas [95/46] dažu noteikumu piemērošana” 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis var pieņemt tiesību aktus, lai ierobežotu šīs direktīvas 5. un 6. pantā, 8. panta 1., 2., 3. un 4. punktā un 9. pantā minēto tiesību un pienākumu darbības jomu, ja šādi ierobežojumi ir vajadzīgi saskaņā ar nepieciešamiem, atbilstīgiem un samērīgiem pasākumiem demokrātiskā sabiedrībā, lai garantētu valsts drošību, aizsardzību, sabiedrības drošību un kriminālpārkāpumu [noziedzīgu nodarījumu] vai elektroniskās komunikāciju sistēmas nevēlamas izmantošanas novēršanu, izmeklēšanu, noteikšanu [atklāšanu] un kriminālvajāšanu, kā noteikts Direktīvas [95/46] 13. panta 1. punktā. Tālab dalībvalstis, cita starpā, var pieņemt tiesību aktus, paredzot datu saglabāšanu ierobežotā laikposmā, kas pamatots ar šajā punktā noteiktajiem iemesliem. Visi šajā punktā minētie pasākumi ir saskaņā ar Kopienas tiesību aktu vispārējiem principiem, tostarp tie[m], kas minēti [LES] 6. panta 1. un 2. punktā.”

Itālijas tiesības

Legislatīvais dekrēts Nr. 196/2003

- 9 2003. gada 30. jūnija *Decreto legislativo n. 196 – Codice in materia di protezione dei dati personali, recante disposizioni per l'adeguamento dell'ordinamento nazionale al regolamento (UE) 2016/679 del Parlamento europeo e del Consiglio, del 27 aprile 2016, relativo alla protezione delle persone fisiche con riguardo al trattamento dei dati personali, nonché alla libera circolazione di tali dati e*

che abroga la direttiva 95/46/CE (Lēģislatīvais dekrēts Nr. 196 – Personas datu aizsardzības kodekss, ar ko paredz noteikumus valsts tiesību aktu pielāgošanai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK) (2003. gada 29. jūlija *GURI* Nr. 174 kārtējais pielikums), pamatlietā piemērojamajā redakcijā (turpmāk tekstā – “Lēģislatīvais dekrēts Nr. 196/2003”), 132. panta 3. punktā ir paredzēts:

“Likumā noteiktajā glabāšanas termiņā – gadījumā, ja ir pietiekamas pazīmes, kas liecina, ka ir izdarīts vai nu noziedzīgs nodarījums, par kuru likumā ir paredzēts saskaņā ar *Codice di procedura penale* [Kriminālprocesa kodekss] 4. pantu noteiktais sods: mūža ieslodzījums vai brīvības atņemšana uz laiku, kura maksimālais ilgums nav mazāks par 3 gadiem, vai noziedzīgs nodarījums, kas izpaužas kā draudu izteikšana un uzmākšanās vai personas traucēšana ar tālruņa palīdzību, apstākļos, kad šī draudu izteikšana, uzmākšanās un traucēšana ir nopietnas – datus, ja tie ir būtiski faktu konstatēšanai, iegūst pēc tiesneša atļaujas, kuru tas izdod ar motivētu lēmumu, pēc prokuratūras pieprasījuma vai apsūdzētās personas, aizdomās turētā, cietušās personas un citu lietā piedalošos privātpersonu aizstāvja lūguma.”

10 Šī panta 3.*bis* punktā ir noteikts:

“Steidzamos gadījumos un ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka kavēšanās var būtiski traucēt izmeklēšanu, prokuratūra ar motivētu lēmumu dod rīkojumu iegūt datus, par kuru nekavējoties un katrā ziņā ne vēlāk kā 48 stundu laikā paziņo tiesnesim, kura kompetencē ir izsniegt atļauju parastajā kārtībā. Nākamo 48 stundu laikā tiesnesis ar motivētu lēmumu pieņem lēmumu par apstiprināšanu.”

11 Visbeidzot, saskaņā ar minētā panta 3.*quater* punktu “dati, kas iegūti, pārkāpjot [šā panta] 3. un 3.*bis* punktā noteikto, nav izmantojami”.

Kriminālkodekss

12 *Codice penale* (Kriminālkodekss) 624. pantā “Zādzība” ir noteikts:

“Personu, kas piesavinās svešu kustamu mantu, atņemot to tās turētājam, lai gūtu labumu sev vai citām personām, soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no sešiem mēnešiem līdz trim gadiem un ar naudas sodu no 154 līdz 516 EUR.

[..]

Nodarījums ir sodāms, pamatojoties uz cietušās personas iesniegumu, ja vien nav izpildīts viens vai vairāki 61. panta 7. punktā un 625. pantā minētie nosacījumi.”

13 Kriminālkodeksa 625. panta “Atbildību pastiprinoši apstākļi” pirmajā daļā ir paredzēts:

“Par 624. pantā minēto nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no diviem līdz sešiem gadiem un ar naudas sodu no 927 līdz 1500 EUR:

[..]

2) ja izdarītājs pielieto vardarbību pret īpašumu vai izmanto jebkādus krāpnieciskus līdzekļus;

3) ja pie izdarītāja atrodas ieroči vai narkotikās vielas, tos neizmantojot;

- 4) ja nodarījums ir izdarīts, novēršot uzmanību;
- 5) ja nodarījumu ir izdarījušas trīs vai vairāk personas vai tikai viena persona, kura uzdodas par valsts amatpersonu vai personu, kas īsteno valsts funkcijas;
- 6) ja nodarījums skar pasažieru bagāžu jebkurā transportlīdzeklī, stacijās, iekāpšanas vietās vai pietātnēs, viesnīcās vai jebkurā iestādē, kur pārdod pārtiku vai dzērienus;
- 7) ja nodarījums skar mantu, kas atrodas valsts vai pašvaldību birojos vai iestādēs, vai konfiscētu vai apķīlātu mantu, vai mantu, kas izstādīta publiskai apskatei vajadzības, paražu vai ar tās lietojuma mērķi saistītu iemeslu dēļ, vai kas paredzēta sabiedriskajam labumam, aizsardzībai vai godināšanai;
- 7 bis) ja nodarījums skar metāla komponentus vai citus materiālus no energoapgādes, transporta pakalpojumu, telekomunikāciju vai citu sabiedrisko pakalpojumu infrastruktūras, ko saskaņā ar publisku koncesiju ekspluatē valsts vai privāti subjekti;
- 8) ja nodarījums attiecas uz trim vai vairāk ganāmpulka dzīvniekiem vai vairākiem vienkopus sadzītiem liellopiem vai zirgu dzimtas dzīvniekiem, kas nav ganāmpulkā vai barā;
- 8 bis) ja nodarījums noticis sabiedriskā transporta līdzeklīs;
- 8 ter) ja nodarījums izdarīts pret personu, kas izmanto vai ir tikko izmantojusi kredītiestādes, pasta nodaļas vai bankomāta pakalpojumus.”

Kriminālprocesa kodekss

- 14 Saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 4. pantu “Piekritības noteikšanas noteikumi”:

“Piekritības noteikšanai ņem vērā likumā paredzēto sodu par katru izdarīto noziedzīgo nodarījumu vai noziedzīga nodarījuma mēģinājumu. Neņem vērā noziedzīga nodarījuma turpinātību, recidīvu un apstākļus, izņemot atbildību pastiprinošus apstākļus, par kuriem likums paredz sodu, kura veids atšķiras no noziedzīgam nodarījumam sākotnēji paredzētā soda veida, kā arī īpašās ietekmes apstākļus.”

- 15 Šā kodeksa 269. panta 2. punktā ir noteikts:

“[...] ierakstus glabā līdz galīgā sprieduma pasludināšanai. Tomēr, ja dokumenti nav nepieciešami tiesvedības vajadzībām, ieinteresētās personas konfidencialitātes aizsardzības interesēs var lūgt tiesnesim, kurš ir atļāvis vai apstiprinājis pārtveršanu, iznīcināt ierakstus.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 16 Pēc diviem pieteikumiem, kas iesniegti attiecīgi 2021. gada 27. oktobrī un 20. novembrī par mobilā tālruņa zādzības nodarījumiem, prokuratūra saskaņā ar Kriminālkodeksa 624. un 625. pantu uzsāka divus kriminālprocesus pret nezināmiem izdarītājiem par zādzību atbildību pastiprinošos apstākļos.

- 17 Lai identificētu šo zādzību izdarītājus, prokuratūra, pamatojoties uz Legīslatīvā dekrēta Nr. 196/2003 132. panta 3. punktu, attiecīgi 2021. gada 7. decembrī un 30. decembrī lūdza iesniedzējtiesai, proti, *Giudice delle indagini preliminari presso il Tribunale di Bolzano* (Bolcāno tiesas pirmstiesas izmeklēšanas tiesnesis), atļauju no visām telefonsakaru sabiedrībām ievākt nozagto tālruņu savienojumu datus. Šie pieprasījumi attiecās uz atļauju ievākt “visus [telefonsakaru sabiedrību rīcībā] esošos datus, izmantojot izsekošanas un lokalizācijas metodi (konkrēti, lietotājus un, attiecīgā gadījumā, izsaucamā/izsaucēja [starptautiskā mobilās galiekārtas identitātes identifikatora] (IMEI) kodus, apmeklētās/atvērtās vietas, zvanu/savienojumu laiku un ilgumu, ar attiecīgo šūnu un/vai mobilo sakaru mastu norādi, SMS vai MMS sūtītāju/saņēmēju [iekārtu] IMEI un, ja iespējams, vispārīgo informāciju par attiecīgo īpašnieku identitāti) par ienākošajiem un izejošajiem tālruņa zvaniem/saziņu un veiktajiem savienojumiem, ieskaitot viesabonēšanu, t.sk. ja par zvaniem netiek iekasēta maksa (neatbildētie zvani), laikā no zādzības dienas līdz pieprasījuma dienai”.
- 18 Iesniedzējtiesai ir šaubas par Legīslatīvā dekrēta Nr. 196/2003 132. panta 3. punkta saderību ar Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktu, kā to ir interpretējusi Tiesa 2021. gada 2. marta spriedumā *Prokuratuur* (Pieklūves elektronisko komunikāciju datiem nosacījumi) (C-746/18, EU:C:2021:152).
- 19 Tā atgādina, ka saskaņā ar minētā sprieduma 45. punktu valsts tiesību normas, kuras ļauj valsts iestādēm piekļūt tālruņu savienojumu datiem, kas ietver informācijas kopumu par datu plūsmu vai atrašanās vietas datiem, kuri ļauj izdarīt precīzus secinājumus par attiecīgā lietotāja privāto dzīvi – ņemot vērā Hartas 52. panta 1. punktā noteikto samērīguma principu un to, cik nopietni tiek aizskartas Hartas 7., 8. un 11. pantā garantētās pamattiesības uz privātās dzīves neaizskaramību, personas datu aizsardzību un vārda un informācijas brīvību –, ir pieļaujamas tikai tad, ja tās ir paredzētas, lai veiktu kriminālvajāšanu par smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, piemēram, nopietnu sabiedrības drošības apdraudējumu, ko saprot kā valsts drošību, un citiem smagiem noziegumiem.
- 20 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) 2021. gada 7. septembra spriedumā Nr. 33116 ir atzinusi, ka, ņemot vērā interpretācijas brīvību, kas ir saistīta ar tādu noziedzīgu nodarījumu definēšanu, kuri rada nopietnus draudus sabiedrības drošībai, vai citiem smagiem noziegumiem Tiesas judikatūras izpratnē, šai judikatūrai nepiemīt nepieciešamās iezīmes, lai valsts tiesas to varētu piemērot tieši. Līdz ar to Itālijas likumdevējs esot grozījis Legīslatīvā dekrēta Nr. 196/2003 132. panta 3. punktu, lai kā smagus noziedzīgus nodarījumus, saistībā ar kuriem drīkst iegūt tālruņu savienojumu datus, kvalificētu noziedzīgus nodarījumus, par kuriem likumā paredzēts brīvības atņemšanas sods, kura maksimālais ilgums ir “vismaz trīs gadi”.
- 21 Iesniedzējtiesa uzskata, ka šis trīs gadu sliekšnis, sākot no kura maksimālais brīvības atņemšanas sods, kas var tikt piespriests par noziedzīgu nodarījumu, pamato to, ka saistībā ar šo noziedzīgo nodarījumu valsts iestādēm var nosūtīt tālruņa savienojumu datus, ir tāds, ka šie savienojumu dati tiem varētu tikt nosūtīti, lai tās varētu veikt kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kam piemīt maza sabiedriskā bīstamība un par kuriem var sodīt, tikai balstoties uz privātpersonas pieteikumu, it īpaši par nelielas vērtības zādzībām, piemēram, mobilo tālruņu vai velosipēdu zādzībām.

- 22 Tādējādi ar attiecīgo valsts tiesību normu tiekot pārkāpts Hartas 52. panta 1. punktā nostiprinātais samērīguma princips, kas prasa, lai noziedzīgā nodarījuma, par ko notiek kriminālvajāšana, smagums tiktu samērots ar pamattiesībām, kuras šīs kriminālvajāšanas nolūkā tiek aizskartas. Proti, šis princips nepieļaujot Hartas 7., 8. un 11. pantā garantēto pamattiesību aizskārumu pamatot ar kriminālvajāšanu par tādu noziedzīgu nodarījumu kā zādzība.
- 23 Iesniedzējtiesa precizē, ka Itālijas tiesām ir ļoti ierobežota rīcības brīvība, lai atteiktu atļauju iegūt tālruņu savienojumu datus, jo saskaņā ar attiecīgo tiesību normu atļauja ir jāpiešķir, “ja ir pietiekamas pazīmes, kas liecina, ka ir izdarīts [...] noziedzīgs nodarījums,” un ja pieprasītie dati ir “būtiski faktu konstatēšanai”. Tādējādi Itālijas tiesām neesot nekādas novērtējuma brīvības attiecībā uz izmeklējamā noziedzīgā nodarījuma konkrētā smaguma vērtējumu. Šo vērtējumu galīgi esot veicis Itālijas likumdevējs, paredzot, ka atļauja iegūt datus ir jāpiešķir citastarp attiecībā uz visiem noziedzīgajiem nodarījumiem, par kuriem maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz trim gadiem.
- 24 Šādos apstākļos *Giudice delle indagini preliminari presso il Tribunale di Bolzano* (Bolcāno tiesas pirmstiesas izmeklēšanas tiesnesis) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai [Direktīvas 2002/58] 15. panta 1. punkts nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā [Lēģislatīvā dekrēta Nr. 196/2003] 132. panta [3. punkts], kas noteic:

“3. Likumā noteiktajā glabāšanas termiņā – gadījumā, ja ir pietiekamas pazīmes, kas liecina, ka ir izdarīts vai nu noziedzīgs nodarījums, par kuru likumā ir paredzēts saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 4. pantu noteiktais sods: mūža ieslodzījums vai brīvības atņemšana uz laiku, kura maksimālais ilgums nav mazāks par 3 gadiem, vai noziedzīgs nodarījums, kas izpaužas kā draudu izteikšana un uzmākšanās vai personas traucēšana ar tālruņa palīdzību, apstākļos, kad šī draudu izteikšana, uzmākšanās un traucēšana ir nopietnas – datus, ja tie ir būtiski faktu konstatēšanai, iegūst pēc tiesneša atļaujas, kuru tas izdod ar motivētu lēmumu, pēc prokuratūras pieprasījuma vai apsūdzētās personas, aizdomās turētā, cietušās personas un citu lietā piedalošos privātpersonu aizstāvja lūguma”?”

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

- 25 Itālijas valdība un Īrija uzskata, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir daļēji nepieņemams. Tās norāda, ka pieprasījumus piekļūt elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju glabātajiem datiem prokuratūra iesniegusi, pamatojoties uz Lēģislatīvā dekrēta Nr. 196/2003 132. panta 3. punktu, lai veiktu kriminālvajāšanu par mobilo tālruņu zādzībām atbildību pastiprinošos apstākļos. Taču ar savu prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa arī jautājot Tiesai, vai Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktam ir pretrunā tāda valsts tiesību norma, kas ļauj iegūt piekļuvi elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju glabātajiem datiem, lai veiktu kriminālvajāšanu par citiem Lēģislatīvā dekrēta Nr. 196/2003 132. panta 3. punktā minētiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas nav pamatlietā aplūkoti nodarījumi, piemēram, par vienkāršu zādzību vai smagu uzmākšanos pa tālruni. Lidz ar to lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu esot hipotētisks, ciktāl tas attiecas uz šiem citiem noziedzīgajiem nodarījumiem.
- 26 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar LESD 267. pantu ieviestās sadarbības starp Tiesu un valstu tiesām ietvaros tikai valsts tiesai, kura izskata lietu un kura ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan tas, cik lielā mērā

prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams tās sprieduma taisīšanai, gan arī Tiesai uzdoto jautājumu nozīmīgums. Tādējādi, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir jālemj (spriedums, 2023. gada 21. marts, *Mercedes-Benz Group* (Ar pārveidošanas ierīcēm aprīkotu transportlīdzekļu ražotāju atbildība), C-100/21, EU:C:2023:229, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 27 No tā izriet, ka uz jautājumiem par Savienības tiesībām ir attiecināma nozīmīguma prezumpcija. Attiekties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu Tiesa var tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlīstas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, ja izvirzītā problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2023. gada 21. marts, *Mercedes-Benz Group* (Ar pārveidošanas ierīcēm aprīkotu transportlīdzekļu ražotāju atbildība), C-100/21, EU:C:2023:229, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 28 Savukārt, pilnībā atkārtotot Leģislatīvā dekrēta Nr. 196/2003 132. panta 3. punktu, prejudiciālais jautājums, pat ja tajā nav nošķirti nodarījumu veidi, uz kuriem attiecas šī tiesību norma, noteikti attiecas uz noziedzīgiem nodarījumiem, ko veido zādzība atbildību pastiprinošos apstākļos, attiecībā uz kuriem pamatlīstā ir iesniegti pieprasījumi piešķirt atļauju piekļūt personas datiem.
- 29 Tādējādi šis jautājums nav hipotētisks un līdz ar to ir pieņemams.

Par prejudiciālo jautājumu

- 30 Kā savos rakstveida apsvērumos norādījusi Francijas valdība, šādi formulētais iesniedzējtiesas uzdotais jautājums rosina Tiesu lemt par Leģislatīvā dekrēta Nr. 196/2003 132. panta 3. punkta saderīgumu ar Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktu.
- 31 Šajā ziņā jāatgādina, ka ar LESD 267. pantu izveidotajā procedūrā Tiesas kompetencē nav lemt nedz par valsts normatīvo un administratīvo aktu interpretāciju, nedz par šādu tiesību aktu atbilstīgumu Savienības tiesībām. Proti, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru saistībā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam Tiesa var interpretēt vienīgi Savienības tiesības Savienībai piešķirtās kompetences robežās (spriedums, 2023. gada 14. decembris, *Getin Noble Bank* (Restitūcijas prasību noilguma termiņš), C-28/22, EU:C:2023:992, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 32 Tomēr no judikatūras izriet, ka tad, ja jautājumi ir formulēti neatbilstoši vai pārsniedzot Tiesai LESD 267. pantā piešķirtās funkcijas, tai no visas valsts tiesas iesniegtās informācijas, un it īpaši iesniedzējtiesas nolēmuma pamatojuma, jāizsecina Savienības tiesību elementi, kas jāinterpretē, ņemot vērā strīda priekšmetu. Tālab Tiesai vajadzības gadījumā jāpārformulē tai uzdotie jautājumi (spriedums, 2023. gada 14. decembris, *Sparkasse Südpfalz*, C-206/22, EU:C:2023:984, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 Turklāt Tiesai var nākties ņemt vērā tādas Savienības tiesību normas, uz kurām valsts tiesa sava jautājuma izklāstā nav atsaukusies (spriedums, 2022. gada 17. novembris, *Harman International Industries*, C-175/21, EU:C:2022:895, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 34 Ņemot vērā iepriekš minēto, jāuzskata, ka ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts, lasot to Hartas 7., 8. un 11. panta, kā arī 52. panta 1. punkta kontekstā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu valsts tiesību normu, ar kuru valsts tiesai, kas iesaistās iepriekšējā pārbaudē, pamatojoties uz kompetentas valsts iestādes kriminālizmeklēšanas gaitā iesniegtu motivētu pieprasījumu piekļūt visai informācijai par datu plūsmu vai visiem atrašanās vietas datiem, ko glabā elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji un kas var ļaut izdarīt precīzus secinājumus par elektronisko komunikāciju līdzekļa lietotāja privāto dzīvi, ir pienākums atļaut šādu piekļuvi, ja tā tiek pieprasīta, lai izmeklētu noziedzīgus nodarījumus, par kuriem saskaņā ar valsts tiesību aktiem maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz trim gadiem, ar nosacījumu, ka ir pietiekamas pazīmes, kas liecina, ka ir izdarīti šādi noziedzīgi nodarījumi, un ka šie dati ir būtiski faktu konstatēšanai.
- 35 Iesākumā jāatgādina, ka attiecībā uz nosacījumiem, ar kādiem piekļuve informācijai par datu plūsmu un atrašanās vietas datiem, kurus glabā elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji, var tikt piešķirta valsts iestādēm noziedzīgu nodarījumu novēršanas, izmeklēšanas, atklāšanas un kriminālvajāšanas mērķiem, piemērojot atbilstoši Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punktam pieņemtu leģislatīvu pasākumu, Tiesa ir nospriedusi, ka šādu piekļuvi var piešķirt tikai tad, ja šie pakalpojumu sniedzēji šos datus ir saglabājuši atbilstoši šai direktīvai (šajā nozīmē skat. šodien pasludināto spriedumu *La Quadrature du Net* u.c. (Personas dati un intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu apkarošana), C-470/21, 65. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Tā ir arī nospriedusi, ka šim 15. panta 1. punktam, lasot to kopsakarā ar Hartas 7., 8. un 11. pantu, kā arī 52. panta 1. punktu, ir pretrunā tādi tiesību akti, kuros šādā nolūkā preventīvi ir paredzēta informācijas par datu plūsmu un atrašanās vietas datu visaptveroša un nediferencēta saglabāšana (spriedums, 2021. gada 2. marts, *Prokuratuur* (Piekļuves elektronisko komunikāciju datiem nosacījumi), C-746/18, EU:C:2021:152, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 36 Jāatgādina arī Tiesas judikatūra, atbilstoši kurai vienīgi smagu noziegumu apkarošanas vai nopietnu sabiedrības drošības apdraudējumu novēršanas mērķi var pamatot nopietno iejaukšanos Hartas 7. un 8. pantā nostiprinātajās pamattiesībās, kura izriet no valsts iestāžu piekļuves visai informācijai par datu plūsmu vai atrašanās vietas datiem, kas var sniegt ziņas par saziņu, ko lietotājs veicis ar elektronisko komunikāciju līdzekļiem, vai tā izmantoto galiekārtu atrašanās vietu un ļauj izdarīt precīzus secinājumus par attiecīgo personu privāto dzīvi, un citi faktori saistībā ar piekļuves pieprasījuma samērīgumu, piemēram, tas, uz cik ilgu laikposmu tiek lūgta piekļuve šiem datiem, nevar radīt tādas sekas, ka mērķis vispārīgi novērst, izmeklēt un atklāt noziegumus, kā arī veikt kriminālvajāšanu par tiem varētu pamatot šādu piekļuvi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 2. marts, *Prokuratuur* (Piekļuves elektronisko komunikāciju datiem nosacījumi), C-746/18, EU:C:2021:152, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 37 Ar prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai šāda nopietna iejaukšanās var tikt atļauta saistībā ar tādiem noziedzīgiem nodarījumiem, kādi ir paredzēti pamatlietā aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā.
- 38 Vispirms attiecībā uz to, vai tādas piekļuves kā šajā lietā aplūkotās ir kvalificēamas kā nopietna iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā garantētajās pamattiesībās, jānorāda, ka, lai identificētu šīs tiesvedības pamatā esošo prezumēto zādzību izdarītājus, prokuratūra par katru no attiecīgajiem mobilajiem tālruņiem lūdza iesniedzējtiesu, pamatojoties uz Leģislatīvā dekrēta Nr. 196/2003 132. panta 3. punktu, atļauju ievākt visu telefonsakaru sabiedrību rīcībā esošo informāciju, kas iegūta, izmantojot no šiem tālruņiem veikto telefonsarunu un komunikāciju, kā arī savienojumu izsekošanas un lokalizācijas metodi. Konkrētāk, šie pieprasījumi attiecās uz

izsaucamo vai izsaucēju ierīču abonentiem un IMEI kodiem, apmeklētajām un atvērtajām vietnēm, zvanu un savienojumu laiku un ilgumu, attiecīgo šūnu vai mobilo sakaru mastu norādīšanu, kā arī SMS vai MMS nosūtītāju vai saņēmēju iekārtu un abonentu IMEI kodiem.

- 39 Piekļuve šim informācijas par datu plūsmu vai atrašanās vietas datu kopumam šķiet esam tāda, kas varētu ļaut izdarīt precīzus secinājumus par to personu privāto dzīvi, kuru dati ir saglabāti, piemēram, ikdienas dzīves paradumiem, pastāvīgajām vai pagaidu uzturēšanās vietām, ikdienas vai citām gaitām, veiktajām darbībām, šo personu sociālajām attiecībām un sociālajām aprindām, kurās tās mēdz uzturēties (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 2. marts, *Prokuratuur* (Piekļuves elektronisko komunikāciju datiem nosacījumi), C-746/18, EU:C:2021:152, 36. punkts un tajā minētā judikatūra). Tādējādi iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā garantētajās pamattiesībās, ko rada piekļuve šādiem datiem, šķiet esam tāda, kas ir kvalificējama kā nopietna.
- 40 Kā izriet no 2021. gada 2. marta sprieduma *Prokuratuur* (Piekļuves elektronisko komunikāciju datiem nosacījumi) (C-746/18, EU:C:2021:152) 39. punkta, šo vērtējumu nevar noraidīt tikai tādēļ, ka abi šajā lietā aplūkoto pieprasījumi pieklūt informācijai par datu plūsmu vai atrašanās vietas datiem attiecās tikai uz īsiem laikposmiem – mazāk nekā diviem mēnešiem, sākot no mobilo tālrunu prezumēto zādzību datumiem līdz datumiem, kad šie pieprasījumi tika sagatavoti, jo šie pieprasījumi attiecās uz visu šo datu kopumu, kas var sniegt precīzu informāciju par to personu privāto dzīvi, kuras izmanto attiecīgos mobilos tālrunus.
- 41 Tāpat, lai izvērtētu, vai pastāv nopietna iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā garantētajās tiesībās, nav nozīmes apstāklim, ka dati, kuriem prokuratūra lūdza piekļuvi, ir nevis attiecīgo mobilo tālrunu īpašnieku dati, bet gan to personu dati, kuras ir savstarpēji sazinājušās, izmantojot šos tālrunus pēc to prezumētajām zādzībām. Proti, no Direktīvas 2002/58 5. panta 1. punkta izriet, ka principiālais pienākums nodrošināt ar publisko komunikāciju tīkla un publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu starpniecību veikto elektronisko komunikāciju konfidencialitāti, kā arī ar tiem saistītās informācijas par datu plūsmu konfidencialitāti attiecas uz komunikācijām, ko veic šā tīkla lietotāji. Šīs direktīvas 2. panta a) punktā jēdziens “lietotājs” ir definēts kā jebkura fiziska persona, kas izmanto publiski pieejamu elektronisko komunikāciju pakalpojumu personīgiem vai uzņēmējdarbības mērķiem, ne vienmēr būdama šā pakalpojuma abonents.
- 42 Līdz ar to, ņemot vērā šā sprieduma 36. punktā minēto judikatūru, tā kā tāda iejaukšanās pamattiesībās kā pamatlietā aplūkotā, ko rada piekļuve datiem, var tikt uzskatīta par nopietnu, tā var tikt attaisnota tikai ar smagu noziegumu apkarošanas vai nopietnu sabiedrības drošības apdraudējumu novēršanas mērķiem.
- 43 Turklāt, lai gan nosacījumi, ar kādiem elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem ir jāpiešķir kompetentajām valsts iestādēm piekļuve to rīcībā esošajiem datiem, ir noteicami valsts tiesībās, šādā tiesiskajā regulējumā jāietver skaidri un precīzi noteikumi, kas reglamentē šādas piekļuves apjomu un nosacījumus. Šādu piekļuvi saistībā ar mērķi apkarot noziedzību principā var piešķirt tikai to personu datiem, kuras tiek turētas aizdomās par iesaisti smagā noziegumā. Lai praksē nodrošinātu pilnīgu šo nosacījumu, kas garantē, ka iejaukšanās ir ierobežota līdz stingri nepieciešamajam, ievērošanu, ir būtiski, ka kompetento valsts iestāžu piekļuve saglabātajiem datiem, izņemot atbilstoši pamatotus steidzamības gadījumus, principā ir pakļauta iepriekšējai kontrolei, ko veic tiesa vai neatkarīga administratīva iestāde (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 2. marts, *Prokuratuur* (Piekļuves elektronisko komunikāciju datiem nosacījumi), C-746/18, EU:C:2021:152, 48.–51. punkts).

- 44 Visbeidzot, attiecībā uz jēdziena “smags noziegums” definīciju no judikatūras izriet, ka tiktāl, ciktāl Savienība nav pieņēmusi tiesību aktus šajā jomā, krimināltiesību akti un kriminālprocesa tiesību normas ir dalībvalstu kompetencē. Dalībvalstīm šī kompetence tomēr ir jāīsteno, ievērojot Savienības tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 26. februāris, Rimšēvičs un ECB/Latvija, C-202/18 un C-238/18, EU:C:2019:139, 57. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 45 Šajā ziņā jānorāda, ka noziedzīgu nodarījumu, atbildību mikstinošu un pastiprinošu apstākļu, kā arī sodu definīcija atspoguļo gan sociālās realitātes, gan juridiskās tradīcijas, kas ne vien atšķiras dalībvalstu starpā, bet arī mainās laika gaitā. Tomēr šīm realitātēm un tradīcijām noteikti ir nozīme, identificējot, kuri noziedzīgi nodarījumi ir uzskatāmi par smagiem.
- 46 Līdz ar to, ņemot vērā gan kompetenču sadalījumu starp Savienību un dalībvalstīm saskaņā ar LESD, gan būtiskās atšķirības, kas pastāv starp dalībvalstu tiesību sistēmām krimināltiesību jomā, jāuzskata, ka definēt “smagus noziegumus” Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkta piemērošanas nolūkā ir dalībvalstu ziņā.
- 47 Tomēr dalībvalstu sniegtajai “smagu noziegumu” definīcijai ir jāatbilst prasībām, kas izriet no šā 15. panta 1. punkta, lasot to Hartas 7., 8. un 11. panta, kā arī 52. panta 1. punkta kontekstā.
- 48 Šai ziņā jāatgādina, ka Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts – ciktāl tas ļauj dalībvalstīm pieņemt legislatīvus pasākumus tālab, lai ierobežotu citastarp šīs direktīvas 5., 6. un 9. pantā minēto, piemēram, no komunikāciju konfidencialitātes principa un ar komunikāciju saistīto datu glabāšanas aizlieguma principa izrietošo tiesību un pienākumu “darbības jomu” – noteic izņēmumu no vispārīgā noteikuma, kas izklāstīts citastarp šīs direktīvas 5., 6. un 9. pantā, un tādējādi atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai ir jāinterpretē šauri. Šāda tiesību norma tāpat nevar pamatot, ka atkāpe no principiālā pienākuma nodrošināt elektronisko komunikāciju un ar tām saistīto datu konfidencialitāti kļūst par kārtulu, jo pretējā gadījumā tiktu būtiski sašaurināts minētās direktīvas 5. panta tvērums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána* u.c., C-140/20, EU:C:2022:258, 40. punkts).
- 49 Turklāt no Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkta trešā teikuma izriet, ka dalībvalstu saskaņā ar šo tiesību normu pieņemtajiem pasākumiem ir jāatbilst Savienības tiesību vispārējiem principiem, tostarp samērīguma principam, un jānodrošina Hartas 7., 8. un 11. pantā garantēto pamattiesību ievērošana (spriedums, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána* u.c., C-140/20, EU:C:2022:258, 42. punkts).
- 50 No tā izriet, ka dalībvalstis nedrīkst sagrozīt jēdzienu “smags noziegums” un līdz ar to jēdzienu “smaga noziedzība”, 15. panta 1. punkta piemērošanas nolūkā tajā iekļaujot noziedzīgus nodarījumus, kas, ņemot vērā attiecīgajā dalībvalstī pastāvošos sociālos apstākļus, acīmredzami nav smagi, lai gan šis dalībvalsts likumdevējs ir paredzējis par tiem maksimālu trīs gadu brīvības atņemšanas sodu.
- 51 Tieši tālab, lai pārliecinātos par šādas sagrozīšanas neesamību, ir būtiski, lai tad, ja kompetento valsts iestāžu piekļuve glabātajiem datiem radītu nopietnas iejaukšanās attiecīgās personas pamattiesībās risku, šī piekļuve būtu pakļauta iepriekšējai pārbaudei, ko veic vai nu tiesa, vai neatkarīga administratīva iestāde (šajā nozīmē skat. šodien pasludināto spriedumu *La Quadrature du Net* u.c. (Personas dati un intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu apkarošana) C-470/21, 124.–131. punkts).

- 52 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Legīslatīvā dekrēta Nr. 196/2003 132. panta 3. punktā ir izklāstīti nosacījumi, ar kādiem tiesa, kurā valsts iestāde ir iesniegusi attiecīgu motivētu pieprasījumu, var piešķirt piekļuvi elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju glabātajiem datiem. Noziedzīgi nodarījumi, kuru kriminālvajāšanas saistībā var tikt piešķirta piekļuve elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju glabātajiem datiem, šajā tiesību normā ir definēti ar atsauci uz brīvības atņemšanas sodu, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi. Šī tiesību norma pakārto šo piekļuvi divkārtšam nosacījumam, ka pastāv “pietiekamas pazīmes, kas liecina, ka ir izdarīts [...] noziedzīgs nodarījums”, un ka šie dati ir “būtiski faktu konstatēšanai”.
- 53 Tomēr iesniedzējtiesa jautā, vai no šīs tiesību normas izrietošā to “smagu noziegumu” definīcija, saistībā ar kriminālvajāšanu par kuriem var tikt piešķirta piekļuve datiem, nav pārāk plaša, ja tā attiecas uz noziedzīgiem nodarījumiem, kam piemīt maza sabiedriskā bīstamība.
- 54 Šajā ziņā jānorāda, pirmkārt, ka definīcija, saskaņā ar kuru “smagi noziegumi”, saistībā ar kriminālvajāšanu par kuriem var tikt piešķirta piekļuve, ir tādi, par kuriem maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz vienāds ar likumā noteiktu ilgumu, ir balstīta uz objektīvu kritēriju. Tas atbilst prasībai, ka attiecīgajam valsts tiesiskajam regulējumam ir jābalstās uz objektīviem kritērijiem, lai definētu apstākļus un nosacījumus, saskaņā ar kuriem kompetentajām valsts iestādēm piešķir piekļuvi attiecīgajiem datiem (spriedums, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána u.c.*, C-140/20, EU:C:2022:258, 105. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 55 Otrkārt, no šā sprieduma 48. punktā atreferētās judikatūras izriet, ka jēdziens “smagi noziegumi” – kuru gadījumā var tikt atļauta piekļuve elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju glabātajiem datiem, kuri ļauj izdarīt precīzus secinājumus par attiecīgo personu privāto dzīvi – valsts tiesībās nedrīkst būt definēts tik plaši, ka piekļuve šiem datiem kļūst drīzāk par kārtulu, nevis izņēmumu. Tādējādi šī definīcija nevar aptvert lielāko daļu noziedzīgu nodarījumu, kā tas būtu gadījumā, ja sliekšnis, kuru pārsniedzot, par noziedzīgu nodarījumu paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods, kas pamato tā kvalificējamību par smagu noziegumu, būtu noteikts pārmērīgi zemu.
- 56 Savukārt sliekšnis, kas noteikts, atsaucoties uz maksimālo trīs gadus ilgo brīvības atņemšanas sodu, šajā ziņā nešķiet esam pārmērīgi zems (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 21. jūnijs, *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 150. punkts).
- 57 Protams, tā kā “smagu noziegumu”, saistībā ar kuriem var tikt lūgta piekļuve elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju glabātajiem datiem, definīcija ir noteikta, atsaucoties nevis uz piemērojamo minimālo sodu, bet gan uz piemērojamo maksimālo sodu, nav izslēgts, ka piekļuve datiem, kura rada nopietnu iejaukšanos pamattiesībās, var tikt lūgta kriminālvajāšanai par noziedzīgiem nodarījumiem, kuri patiesībā nav smagi noziegumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 21. jūnijs, *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 151. punkts).
- 58 Tas, ka tiek noteikts sliekšnis, sākot no kura maksimālais brīvības atņemšanas sods, kas paredzēts par noziedzīgo nodarījumu, pamato tā kvalificējamību par smagu noziegumu, tomēr var arī nebūt pretrunā samērīguma principam.
- 59 Pirmkārt, šķiet, ka tā tas ir tādas tiesību normas gadījumā kā pamatlietā aplūkotā, jo tā – kā izriet no iesniedzējtiesas nolēmuma – vispārīgi attiecas uz piekļuvi elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju glabātajiem datiem, neprecizējot šo datu raksturu. Tādējādi šķiet, ka šī

tiesību norma attiecas citustarp uz gadījumiem, kad piekļuve nav kvalificējama kā nopietna iejaukšanās, jo tā neattiecas uz datu kopumu, kas ļauj izdarīt precīzus secinājumus par datu subjektu privāto dzīvi.

- 60 Otrkārt, tiesai vai neatkarīgai administratīvai iestādei, kas iesaistās iepriekšējā pārbaudē, kas tiek īstenota pēc motivēta piekļuves pieprasījuma, ir jābūt tiesīgai atteikt vai ierobežot šo piekļuvi, ja tā konstatē, ka iejaukšanās pamattiesībās, ko radītu šāda piekļuve, ir nopietna, lai gan ir acīmredzams, ka attiecīgais noziedzīgais nodarījums patiesībā nav uzskatāms par smagu noziegumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 21. jūnijs, *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 152. punkts).
- 61 Proti, šo pārbaudi īstenojošajai tiesai vai iestādei ir jāspēj nodrošināt taisnīgu līdzsvaru starp leģitīmajām interesēm, kas saistītas ar izmeklēšanas vajadzībām saistībā ar cīņu pret noziedzību, no vienas puses, un personu, kuru datiem tiek piekļūts, pamattiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību un personas datu aizsardzību, no otras puses (šodien pasludinātais spriedums *La Quadrature du Net* u.c. (Personas dati un intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu apkarošana) C-470/21, 125. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 62 Konkrēti, pārbaudot, vai piekļuves pieprasījuma izraisītā iejaukšanās attiecīgās personas pamattiesībās ir samērīga, šai tiesai vai iestādei ir jāspēj liegt šādu piekļuvi, ja tā tiek lūgta saistībā ar kriminālvajāšanu par noziedzīgu nodarījumu, kurš acīmredzami nav smags šā sprieduma 50. punkta izpratnē.
- 63 No iepriekš minētā izriet, ka uz prejudiciālo jautājumu ir atbildams, ka Direktīvas 2002/58 15. panta 1. punkts, lasot to Hartas 7., 8. un 11. panta, kā arī 52. panta 1. punkta kontekstā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj tādu valsts tiesību normu, ar kuru valsts tiesai, kas iesaistās iepriekšējā pārbaudē, pamatojoties uz kompetentas valsts iestādes kriminālizmeklēšanas gaitā iesniegtu motivētu pieprasījumu piekļūt visai informācijai par datu plūsmu vai visiem atrašanās vietas datiem, ko glabā elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji un kas var ļaut izdarīt precīzus secinājumus par elektronisko komunikāciju līdzekļa lietotāja privāto dzīvi, ir pienākums atļaut šādu piekļuvi, ja tā tiek pieprasīta, lai izmeklētu noziedzīgus nodarījumus, par kuriem saskaņā ar valsts tiesību aktiem maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz trim gadiem, ja ir pietiekamas pazīmes, kas liecina, ka ir izdarīti šādi noziedzīgi nodarījumi, un ka šie dati ir būtiski faktu konstatēšanai, tomēr ar nosacījumu, ka šī tiesa ir tiesīga atteikt minēto piekļuvi, ja tā tiek lūgta saistībā ar izmeklēšanu par nodarījumu, kas acīmredzami nav smags, ņemot vērā attiecīgajā dalībvalstī pastāvošos sociālos apstākļus.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 64 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/136/EK,

15. panta 1. punkts, lasot to Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7., 8., 11. panta, kā arī 52. panta 1. punkta kontekstā,

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tas pieļauj tādu valsts tiesību normu, ar kuru valsts tiesai, kas iesaistās iepriekšējā pārbaudē, pamatojoties uz kompetentas valsts iestādes kriminālizmeklēšanas gaitā iesniegtu motivētu pieprasījumu piekļūt visai informācijai par datu plūsmu vai visiem atrašanās vietas datiem, ko glabā elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēji un kas var ļaut izdarīt precīzus secinājumus par elektronisko komunikāciju līdzekļa lietotāja privāto dzīvi, ir pienākums atļaut šādu piekļuvi, ja tā tiek pieprasīta, lai izmeklētu noziedzīgus nodarījumus, par kuriem saskaņā ar valsts tiesību aktiem maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz trim gadiem, ja ir pietiekamas pazīmes, kas liecina, ka ir izdarīti šādi noziedzīgi nodarījumi, un ka šie dati ir būtiski faktu konstatēšanai, tomēr ar nosacījumu, ka šī tiesa ir tiesīga atteikt minēto piekļuvi, ja tā tiek lūgta saistībā ar izmeklēšanu par nodarījumu, kas acīmredzami nav smags, ņemot vērā attiecīgajā dalībvalstī pastāvošos sociālos apstākļus.

[Paraksti]